

Granski kolektivni ugovor za informativnu, grafičku i izdavačku djelatnost

Ugovor je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 74/2004 od 8.12.2004. godine.

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim Granskim kolektivnim ugovorom (u daljem tekstu: kolektivni ugovor) uređuju se prava i obaveze zaposlenog i poslodavca iz oblasti rada, kao i međusobni odnosi učesnika kolektivnog ugovora, u skladu sa Zakonom o radu i Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 2

Odredbe ovog kolektivnog ugovora primjenjuju se na zaposlene i poslodavce u Republici Crnoj Gori koji obavljaju informativnu, grafičku i izdavačku djelatnost.

Član 3

Pojedine odredbe ovog ugovora mogu se detaljnije razraditi u kolektivnom ugovoru kod poslodavca, opštem aktu poslodavca i ugovoru o radu.

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca i ugovorom o radu ne mogu se utvrditi manja prava i nepovoljniji uslovi rada, od prava i uslova koji su utvrđeni ovim kolektivnim ugovorom.

Član 4

Na pitanja koja nijesu uređena ovim kolektivnim ugovorom primjenjuju se odredbe Zakona i Opšteg kolektivnog ugovora.

II PRAVA ZAPOSLENIH

1. Raspoređivanje zaposlenih

Član 5

Zaposleni se raspoređuje na radno mjesto za koje je zaključio ugovor o radu, u skladu sa Zakonom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Zaposleni se može privremeno rasporediti na rad čije obavljanje zahtijeva niži stepen stručne sprema od one koju on ima, bez njegove saglasnosti, u slučaju:

- više sile koja je nastala ili neposredno predstoji (zemljotres, požar ili druge elementarne nepogode);
- potrebe da se zamijeni odsutni zaposleni;
- kvara na mašinama i zastoja ili prekida rada u procesu proizvodnje;
- hitne rekonstrukcije djelova proizvodnje;
- potrebe da se završi hitan posao.

Zaposleni je dužan da obavlja poslove iz stava 2 ovog člana dok te okolnosti traju, a u slučaju zamjene odsutnog zaposlenog najduže do 30 radnih dana.

Zaposlenom koji je raspoređen, u smislu stava 2 ovog člana, pripada zarada koju je imao na radnom mjestu, na kome je do tada radio, ako je to za njega povoljnije.

2. Radno vrijeme

Član 6

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, ako je to potrebno, urediće se smjenski rad, dežurstvo zaposlenih, radno vrijeme kraće od 40 časova u radnoj nedjelji i rad duži od punog radnog vremena.

Odluku o rasporedu radnog vremena, preraspodjeli radnog vremena, skraćenom radnom vremenu i uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena donosi nadležni organ poslodavca.

3. Godišnji odmor

Član 7

Dužina godišnjeg odmora određuje se na osnovu kriterijuma utvrđenih Opštim kolektivnim ugovorom i na osnovu: uslova rada, doprinosa u radu, složenosti poslova, invalidnosti i drugih kriterijuma utvrđenih kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca utvrdiće se radna mjesta na kojima zaposleni zbog prirode djelatnosti i otežanih uslova rada, imaju pravo na rekreativni odmor u trajanju od 5 radnih dana u toku jedne kalendarske godine.

4. Odsustvovanje sa rada

Član 8

Zaposleni ima pravo na plaćeno i neplaćeno odsustvo sa rada u slučajevima utvrđenim Zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo za vrijeme osposobljavanja u toku rada, prema programu osposobljavanja za rad na odgovarajućem radnom mjestu ili za vrijeme sindikalnog obrazovanja, na način i po postupku utvrđenim kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

III ZARADE I NAKNADE ZARADA

Član 9

Zarada zaposlenog sastoji se od: zarade za obavljene rad i vrijeme provedeno na radu u propisanim radnim uslovima (u daljem tekstu: osnovna zarada), uvećanja zarade, zarade po osnovu ostvarenih rezultata u radu i naknade zarade.

Član 10

Osnovna zarada ne može biti niža od iznosa dobijenog množenjem najniže cijene rada i koeficijenta grupe poslova iz člana 13 ovog Ugovora.

Član 11

Najniža cijena rada kod poslodavca utvrđuje se u postupku pregovaranja između sindikata i poslodavca, pri čemu se polazi od elemenata za utvrđivanje najniže cijene rada kod poslodavca i iznosa najniže cijene rada u Republici, utvrđene u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 12

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, najniža cijena rada se može utvrditi kao najniža satnica.

Član 13

Ovim kolektivnim ugovorom utvrđuje se grupa poslova i radna mjesta sa koeficijentima za utvrđivanje cijene rada po osnovu potrebne stručnosti i složenosti poslova, i to:

Grupa poslova	Zahtjev stručnosti - poslovi	Koeficijent
I	<u>Ne zahtijeva se stručnost (nekvalifikovani radnik)</u> Pomoćni radnik, perač kola, radnici na održavanju čistoće fabričkog kruga, čišćenje poslovnog kancelarijskog prostora, čišćenje mašina, čišćenje radionica i drugi lakši poslovi	1,20
II	<u>Zahtijeva se stručna osposobljenost (I stepen)</u> Higijeničar - spremačica, pomoćni radnik, teži fizički poslovi na utovaru i istovaru, rad na pakovanju materijala	1,40
III	<u>Zahtijeva se stručna osposobljenost (II stepen)</u> Rad na aparatu za umnožavanje materijala, stražar, glavni higijeničar, vođa smjene stražara, kurir, daktilograf, daktilograf-administrator, konobar, poslužilac mašina i uređaja, dostavljač robe, paker,	1,80

	pomoćnik knjigovesca, pomoćnik mašiniste grafičke obrade i prerade, pomoćni radnici (poslužioc postrojenja, otpremanja, dopremanja, lagerovanja i slaganja robe, teški poslovi transporta, stolar, moler, mašinbravar)	
IV	<u>Zahtijeva se stručnost koja se stiče srednjim obrazovanjem u trajanju od dvije do tri godine (III stepen)</u> Monter opreme i domaćin studija, baštovan, roto ofset štampač, monter grafičkih mašina, reprofotograf, telefonista, kurir-vozač, daktilograf, šanker, frizer-šminker, slovoslagač, knjigovezac, mašinista grafičke dorade i prerade, kartonažer, operater na računaru, prodavac robe, sitoštampar, fotograf, pečatorezac, obrađivač kliše, magacioner, domar i vatrogasac, trgovački putnik, knjižničar-dokumentarista, električar, mehaničar, kasir, oštrač noževa i sjekač noža	2,40
V	<u>Zahtijeva se stručnost koja se stiče srednjim obrazovanjem u trajanju od četiri ili više godina (IV stepen)</u> Samostalni agregatista, dokumentator, knjižničar, daktilograf u daktilobirou, fotolaborant, fonotekar, rekviziter, portir-recepcioner, ugostitelj, dispečer, asistent realizatora, statističar programa, glavni telefonista, glavni daktilograf, garderober, magacioner, asistent snimatelja, tehničar, asistent tona-mikroman, vođa smjene obezbjeđenja, samostalni tehničar u održavanju, arhivar, kalkulant radnih naloga, slagač, montažer, fotoslagač, mašinski slagač, reprofotograf, retušer-crtač, ofset-mašinista, knjigovezac, kartonažer, grafički i fotolaborant, računarski operater, statističar, tehnički dizajner grafike, tehnički dizajner ambalaže, likovni operater, korektor, administrativno-tehnički sekretar, vozač teretnog motornog vozila, nabavljač robe, skladištar, blagajnik, knjigovođa; slovoslagač na fotoslogu, tipomašinista, reprofotograf-crtač, glavni knjigovođa, kontista operater, referent obrađivač isplate zarada, referent tiraža, referent saobraćaja za opremu štampanog materijala, vozač ekspeditor, magacioner-ekspeditor, samostalni referent nabavke i prodaje, samostalni referent obračuna, magacioner remidente, graver, pripremač boja, tehničar-lanser, pripremač kataloga, elektroničar, elektronski prelom novina i drugih štamparskih materijala	2,65
V-1	Vozač-rasvjetljiivač, rasvjetljiivač energetičar, referent za razmjenu, koordinator programa, sekretar deska redakcije, samostalni rasvjetljiivač, muzički saradnik, tehnički referent u voznom parku, operater za unos teksta, referent nabavke, referent personalne evidencije, vozač reportažnih kola, realizator, sekretar-daktilograf personalne evidencije, blagajnik, likvidator, obračunski radnik, konter-operater, tonski snimatelj, montažer, video-mikser, ilustrator, dizajner, animator, organizator snimanja i domaćin studija u muzič.	2,90

	programu, šef daktilobiroa, glavni arhivar, glavni šminker, samostalni tehničar, glavni koordinator, sekretar režije, tehničar-realizator u izvođenju programa, referent za tiraž, fotolaborant, realizator dnevnog programa, majstor slike	
VI	<u>Zahtijeva se stručnost koja se stiče specijalizacijom na osnovu srednjeg obrazovanja (VKV - V stepen)</u>	3,10
	Bravar-domar, vodoinstalatier-domar, električar-domar, stolar za scenu, mašinista klima komore, monter grafičkih mašina, rukovalac kotlova i rashladne centrale, vozač, tehnički sekretar, poslovođa voznog parka, konter-operater, planer proizvodnje, samostalni likvidator, glavni fonotekar i dokumentator, šef standarda, majstor slike, samostalni rasvjetljivač, samostalni snimatelj tona-mikroman, slagač-montažer, specijalista, fotoslagač-specijalista, grafičko-tehnički urednik, reprofotograf-specijalista, mašinista visoke, ravne, duboke i propusne štampe - specijalista, knjigovezac, knjigovođa - kontista, knjigovodstveni likvidator, poslovni sekretar, vatrogasac - specijalista, operater u fotoslogu, programer u fotoslogu, statističar-kalkulant proizvodnje i troškova, samostalni referent tiraža, samostalni referent saobraćaja, skenerista	
VI-1	Spiker II, samostalni video-mikser, samostalni montažer, glavni tehničar, fotoreporter, šef foto službe, majstor montaže kamerman	3,20
VII	<u>Zahtijeva se stručnost koja se stiče višim obrazovanjem (VI stepen - VŠS)</u>	3,50
	Sekretar redakcije, šef odjeljenja za tekuće građevinsko održavanje, rukovodilac odjeljenja grijanja i klimatizacije, referent za statistiku, komercijalista, saradnik u EPP-u, referent za pripremu oglasnog materijala, muzički saradnik, grafički saradnik, interni kontrolor, referent zaštite na radu, samostalni referent, samostalni organizator, dizajner-specijalista, majstor svijetla, ton-majstor, animator-specijalista, glavni konter-bilansista, stručni saradnik, istraživač, glavni video mikser, samostalni snimatelj, šef odjeljenja knjigovodstva, realizator emisije, glavni realizator u izvođenju programa, stariji serviser, glavni ton-majstor, ton-majstor za dramska i muzička snimanja, šef voznog parka, grafički urednik, karikaturista, šef odjeljenja nabavke, šef odjeljenja prodaje, šef odjeljenja finansija, spiker I, muzički urednik, vođa prenosnih veza, tehničko vođstvo, operativni tehnolog papirničarstva, operativni tehnolog grafičarstva, operativni programer automatske obrade podataka, operativni tehnolog održavanja računarske i druge opreme, knjigovođa - bilansista, glavni knjigovođa - kontrolor materijalno-finansijskih poslova, organizator knjigovodstvenih poslova, grafički inženjer, inženjer tehnologije za grafičku djelatnost, inženjer tehnologije za grafički dizajn, operativni organizator protivpožarne zaštite,	

	samostalni referent propagande, tehnolog štampe, organizator automatske obrade podataka	
VIII	<u>Zahtijeva se stručnost koja se stiče visokim, odnosno fakultetskim obrazovanjem (VII stepen, VSS)</u>	3,90
	Inženjer mastera, muzički saradnik, ilustrator, samostalni organizator u proizvodnji programa, referent istraživanja, inženjer-saradnik, samostalni producent u marketingu, pravni referent, samostalni planer, instrumentalista u orkestru, instrumentalista - solista, urednik muzičke emisije, urednik projekta u muzičkoj produkciji, glavni-dizajner, glavni animator, kostimograf-dizajner, scenograf, novinar-propagator, novinar mlađi saradnik, glavni producent, samostalni pravni referent, samostalni referent za propagandu, majstor montaže, dirigent -korepetitor, tehnolog, viši planer analitičar, viši pravni referent, glavni planer, sekretar IPP-a, rukovodilac istraživanja programa i auditorijuma, tehnolog papirničarstva, tehnolog za grafičku tehniku, organizator grafičko-tehnološkog poslovanja, ilustrator-karikaturista, lektor, prevodilac, analitičar materijalno-finansijskih poslova, rukovodilac pravne službe, pravni zastupnik za radne odnose, organizator obrazovanja kadrova, organizator zaštite na radu, likovni grafičar, grafički dizajner, organizator komercijalnog poslovanja, urednik u izdavačkoj djelatnosti	
VIII-1	Šef standarda, prevodilac standarda, prevodilac, lektor, rukovodilac programskih poslova, glavni snimatelj - kameraman, instrumentalista-solista u simfonijskom orkestru, urednik muzičkog bloka (zabavne, narodne i ozbiljne muzike), rukovodilac zabavnog i narodnog orkestra, glavni scenograf, samostalni inženjer, novinar stariji saradnik, šef odjeljenja plana i analize, šef odjeljenja opštih poslova, šef knjigovodstva, šef finansijske operative, šef odjeljenja pravnih poslova, šef odjeljenja elektro i tekućeg održavanja	4,15
VIII-2	Tehničko vođstvo, tehnički urednik, redaktor, karikaturista, novinar, kompozitor, reditelj	4,40
VIII-3	Inženjer-specijalista, odgovorni inženjer, rukovodilac odjeljenja, sistem inženjer	4,70
VIII-4	Novinar urednik u redakciji i rubrici, poslovni sekretar-menadžer, koncert majstor, rukovodilac službe održavanja i razvoja tehnike RTV, rukovodilac službe pravnih i opštih poslova, rukovodilac komercijalne službe, rukovodilac agencije marketinga, rukovodilac službe ekonomsko-finansijskih poslova, rukovodilac komercijalnog programa, glavni reditelj, dirigent, savjetnik, urednik programskog bloka, emisije i rubrike-redakcije	5,00
VIII-5	Urednik redakcije, urednik lokalnog javnog radio-difuznog servisa i glasila, rukovodilac sektora tehnike radija i televizije, kolumnista,	5,20

	komentator	
VIII-6	Odgovorni urednik, urednik DESK-a, glavni i odgovorni urednik lokalnog, javnog radio-difuznog servisa i glasila, pomoćnik glavnog i odgovornog urednika republičkog javnog radio-difuznog servisa i glasila	5,70
VIII-7	Pomoćnik direktora republičkog javnog radio-difuznog servisa i glasila, zamjenik glavnog i odgovornog urednika republičkog radio-difuznog servisa i dnevnog glasila	6,10
VIII-8	Urednik Radija 98, urednik satelitskog programa TV CG, urednik II programa TV CG, urednik I programa Radija CG, glavni i odgovorni urednik dnevnih i štampanih medija, urednik I programa TV CG, direktor Radija CG, direktor TV CG, direktor RTV CG	6,30
IX	<u>Zahijeva se stručnost koja se stiče magistraturom ili ovoj ravnopravnoj specijalizaciji</u>	6,40
X	<u>Zahijeva se stručnost koja se stiče doktoratom nauka (VIII stepen)</u>	6,80

Član 14

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca utvrđuju se koeficijenti složenosti za sva radna mjesta na osnovu složenosti poslova tipičnog i drugog radnog mjesta, s tim da koeficijenti svakog radnog mjesta kod poslodavca ne mogu biti niži od odgovarajućih koeficijenata iz člana 13 ovog kolektivnog ugovora.

Član 15

Koeficijenti za utvrđivanje cijene rada radnog mjesta sadrže elemente koji utiču na cijenu rada, a naročito: potrebna stručna sprema, složenost poslova, uslovi rada pod kojima se ti poslovi pretežno obavljaju, odgovornost za posao i druge elemente bitne za vrednovanje određenog posla.

Član 16

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca ili opštim aktom mogu se utvrditi mjerila i normativi za vrednovanje ostvarenih učinaka i stimulansi za ostvarivanje većih rezultata rada.

Ako nijesu utvrđeni normativi i kriterijumi za vrednovanje ostvarenih rezultata, smatra se da je zaposleni, za radno vrijeme provedeno na radu, ostvario normalni radni učinak.

Član 17

Zaposlenim novinarima starijim od 55 godina smanjiće se radna obaveza za 50%, uz ostvarivanje prava na zaradu kao da imaju punu radnu obavezu.

Član 18

Po osnovu rezultata rada, u skladu sa važećim normativima - standardima, planovima ili programima, poslodavac može uvećati, odnosno umanjiti zaradu zaposlenog na predlog organizatora procesa rada na odgovarajućem nivou, uz potrebnu dokumentaciju.

Način i postupak uvećanja, odnosno umanjivanja zarade po osnovu iz stava 1. ovog člana detaljnije se uređuje kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 19

Zarada pripravnika se utvrđuje u visini koja ne može biti manja od 80% osnovne cijene rada odgovarajuće grupe poslova iz člana 13. odnosno člana 14. ovog ugovora.

Član 20

Zarada zaposlenog uvećava se po času najmanje:

- za rad noću (između 22 časa i 6 časova narednog dana) 40%

- za rad na dane državnih i vjerskih praznika 50%
- za prekovremeni rad 40%
- za rad sa prekidom dužim od jednog časa 10%

Poslodavac je dužan isplatiti zaposlenom 10% osnovne cijene rada zaposlenog po času, za svaki čas pripravnosti kod kuće.

Član 21

Zarada zaposlenog uvećava se za svaku započetu godinu radnog staža:

- do 10 godina 0,5%
- od 10-20 godina 0,75%
- preko 20 godina 1,00%.

Član 22

Zaposleni ima pravo na naknadu zarade za vrijeme odsustvovanja sa rada u slučajevima utvrđenim Opštim kolektivnim ugovorom.

IV OBRAČUN NAKNADA I ZARADA

Član 23

Zarade, odnosno naknade zarada obračunavaju se i isplaćuju jedanput mjesečno i to po pravilu do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.

Potpisnici ovog kolektivnog ugovora su saglasni da odstupanja od isplata saglasno stavu 1 ovog člana može biti ako nastupe opravdani razlozi, a naročito:

- finansijske poteškoće u naplati pruženih usluga;
- drugi nepredviđeni slučajevi.

Član 24

Za svaki slučaj odstupanja od režima isplata zarada, odnosno naknada iz prethodnog člana, mora se zaključiti posební sporazum sa sindikatom kojim će se regulisati pitanje zarade, odnosno naknade i termin isplate.

V DRUGA PRIMANJA

Član 25

Poslodavac zaposlenom isplaćuje regres za korišćenje godišnjeg odmora u visini tri najniže cijene rada.

Poslodavac zaposlenom može isplatiti zimnicu u visini tri najniže cijene rada koja važi u mjesecu isplate, o čemu se zaključuje poseban sporazum.

Član 26

Poslodavac isplaćuje zaposlenom otpremninu prilikom odlaska u penziju u visini od najmanje 10 najnižih cijena rada.

Otpremnina iz stava 1 ovog člana isplaćuje se danom odlaska u penziju, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

Član 27

Poslodavac isplaćuje zaposlenom jubilarnu nagradu za 10, 20 i 30 godina rada, kod istog poslodavca.

Član 28

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca može se urediti isplata pomoći zaposlenom, odnosno članovima njegove uže porodice u slučaju:

- duže ili teže bolesti, zdravstvene rehabilitacije zaposlenog ili člana njegove uže porodice u iznosu do 20 najnižih cijena rada;
- nabavke lijekova i liječenja zaposlenog ili člana njegove uže porodice do visine izdatka za ove namjene, odnosno do 40 najnižih cijena rada;
- pomoći porodici u slučaju smrti zaposlenog do 30 najnižih cijena rada;

- smrti člana uže porodice do 20 najnižih cijena rada.

Postupak ostvarivanja ovog prava zaposlenog, odnosno njegove uže porodice, sprovodi direktor, odnosno izvršni direktor poslodavca u saradnji sa predsjednikom sindikata.

Članom uže porodice smatra se bračni drug, djeca (bračna, vanbračna, usvojena i pastorčad) i roditelji zaposlenog, ako postoji zakonska obaveza izdržavanja.

VI NAKNADE POVEĆANIH TROŠKOVA ZAPOSLENIH

Član 29

Poslodavac zaposlenim nadoknađuje povećane troškove koji su u funkciji izvršenja poslova, ako to na drugi način nije obezbijeđeno, i to:

1. Dnevnicu za službeno putovanje u zemlji u visini od 30% najniže cijene rada, s tim što se putni troškovi i troškovi noćenja, osim noćenja u hotelu "de luxe" kategorije priznaju u cjelini prema priloženom računu.

2. Dnevnicu za službeno putovanje u inostranstvo u iznosu i na način propisan od nadležnog državnog organa.

3. Naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u visini cijene pretplatne karte u javnom saobraćaju, ako to nije na drugi način obezbijeđeno.

4. Naknadu troškova u visini od 25% cijene litra benzina po pređenom kilometru ukoliko zaposleni, uz saglasnost poslodavca, koristi privatni automobil u službene svrhe.

5. Mjesečnu naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini 50% najniže cijene rada.

Član 30

U zavisnosti od vremena provedenog na službenom putu, zaposlenom pripada:

a) cijela dnevnicu:

- za svaka 24 časa,

- za ostatak vremena, preko 12 a do 24 časa,

b) polovina dnevnice:

- za vrijeme preko 8 časova a do 12 časova.

Za dane kada je na službenom putu s pravom na dnevnicu, zaposleni nema pravo na naknadu za ishranu u toku rada.

Član 31

Za vrijeme rada izvan sjedišta preduzeća, odnosno izvan mjesta sjedišta dijela preduzeća, zaposleni ima pravo na terenski dodatak:

- ako na terenu nije organizovan smještaj i ishrana, zaposlenom pripada dnevno 20% najniže cijene rada;

- ukoliko je zaposlenom na terenu obezbijeđen samo smještaj pripada mu 15% najniže cijene rada;

- ako je zaposlenom na terenu obezbijeđen besplatan smještaj i omogućena ishrana putem organizovanja kuhinje, gdje troškove nabavke hrane po računima dobavljača snose zaposleni, dnevni iznos terenskog dodatka iznosi 10% od najniže cijene rada;

- ukoliko je zaposlenom na terenu obezbijeđen besplatan smještaj i ishrana ima pravo na terenski dodatak u visini od 6% najniže cijene rada.

Za odlazak na teren i povratak po obavijenom poslu zaposleni ima pravo na naknadu putnih troškova.

Član 32

Dnevnice i terenski dodatak međusobno se isključuju.

VII ODGOVORNOST ZAPOSLENIH

Član 33

Postupak za utvrđivanje povrede radnih obaveza zaposlenih i direktora, odnosno izvršnog direktora sprovodi se u skladu sa zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 34

Povrede radnih obaveza zbog kojih poslodavac može izreći novčanu kaznu, odnosno za koje zaposlenom može da prestane radni odnos ili poslodavac raskine ugovor o radu, pored utvrđenih Zakonom su i povrede radnih obaveza utvrđene kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

VIII ZAŠTITA NA RADU

Član 35

Zaštita na radu sprovodi se i obezbjeđuje u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 36

Potpisnici ovog kolektivnog ugovora su saglasni da poslodavac obezbijedi kolektivno osiguranje svih zaposlenih kod kompetentne organizacije osiguranja u Republici od posljedica nesrećnog slučaja na poslu ili van posla (nezgode) i rizika smrti (prirodna smrt).

Iznos sredstava za kolektivno osiguranje utvrdiće se posebnim sporazumom.

IX PRESTANAK POTREBE ZA RADOM ZAPOSLENIH

Član 37

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, ugovorom o radu i programom uvođenja tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena, utvrdiće se druge mjere za ostvarivanje prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, pored mjera predviđenih Zakonom.

X USLOVI ZA RAD SINDIKATA

Član 38

Poslodavac sindikatu obezbjeđuje uslove za efikasno obavljanje sindikalnih aktivnosti kojima se štite interesi i prava zaposlenih u skladu sa Zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Poslodavac koji ima više od 300 zaposlenih, može na zahtjev sindikata, obezbijediti profesionalno obavljanje sindikalnih aktivnosti, s tim što zarade, naknade i ostala primanja padaju na teret poslodavca.

Poslodavac i sindikalna organizacija međusobna prava i obaveze iz stava 2 ovog člana bliže uređuju posebnim ugovorom, odnosno sporazumom.

XI ARBITRAŽA

Član 39

Rješavanje spora koji nastane u postupku zaključivanja, primjene, izmjena i dopuna ovog kolektivnog ugovora povjerava se arbitraži.

Član 40

Ugovorne strane obrazuju arbitražno vijeće od jednakog broja predstavnika strana potpisnica ovog kolektivnog ugovora i jednog neutralnog člana iz kategorije stručnjaka za oblast koja je predmet spora, a koji je istovremeno i predsjednik arbitražnog vijeća.

Član 41

Posebnim aktom koji donosi arbitražno vijeće, bliže se uređuje način rada i odlučivanja arbitražnog vijeća.

Član 42

Sporazumom o iznošenju spora pred arbitražu, strane u sporu određuju pitanja koja iznose pred arbitražu.

Arbitraža može da odlučuje samo o pitanju koje su pred njom iznijele strane u sporu.

Član 43

Odluka arbitraže je konačna. Arbitražna odluka ima snagu poravnanja i obavezna je za potpisnike ovog kolektivnog ugovora.

XII ŠTRAJK

Član 44

Sindikata se uzdržava od štrajka ako se sve odredbe ovog kolektivnog ugovora uredno izvršavaju prema svim zaposlenim. Za pitanja koja nijesu uređena ovim kolektivnim ugovorom a koja treba da se urede opštim aktom poslodavca, ako su od uticaja na položaj zaposlenog, sindikat se ne odriče prava na štrajk.

Ukoliko sindikat ocijeni da se ne sprovode odredbe ovog ugovora, a u postupku arbitraže nije riješen kolektivni radni spor, sindikat može organizovati štrajk u skladu sa zakonom.

Potpisnici ovog kolektivnog ugovora su saglasni da se, imajući u vidu prirodu informativne, grafičke i izdavačke djelatnosti, prije početka štrajka obezbijedi minimum procesa rada na osnovu odluke izvršnog direktora poslodavca.

Odluku iz stava 3 ovog člana poslodavac će donijeti u roku od 90 dana po potpisivanju ovog ugovora, uz prethodno pribavljeno mišljenje sindikata.

Odlukom o minimumu procesa rada u oblasti informativne, grafičke i izdavačke djelatnosti ne može se onemogućiti, ili bitnije ograničiti pravo na štrajk.

Član 45

Sindikato organizuje u vezi štrajka izjašnjavanje radnika putem tajnog glasanja, ili po odluci organa sindikata.

Odluka o štrajku može se odnositi na grupaciju kao cjelinu ili na jednu ili više organizacionih cjelina, saglasno aktu organizacije i sistematizacije radnih mjesta kod poslodavca.

Član 46

Odluka o štrajku smatra se donijetom ukoliko se putem tajnog glasanja izjasni više od polovine zaposlenih u grupaciji, odnosno njenom organizacionom dijelu, a ako se odluka o štrajku donosi od strane organa sindikata ista se smatra donijetom, ako je za nju glasalo najmanje 2/3 članova organa sindikata.

Član 47

Pravo glasanja je lična stvar, a svaki zaposleni ima jedan glas.

U slučaju da zaposleni ne glasa, njegov će se glas smatrati negativnim tj. glasom protiv štrajka.

O rezultatima tajnog glasanja, ako je sprovedeno, odnosno po odluci organa sindikata, bez odlaganja obavještava se pismenim putem izvršni direktor kod poslodavca.

O sprovođenju postupka tajnog glasanja sindikat garantuje fer postupanje, a lice ovlašćeno od poslodavca može napraviti uvid u dokumentaciju rezultata sprovedenog tajnog glasanja.

Član 48

Sindikato zadržava pravo da može, saglasno svojim pravilima, odnosno aktima, učesnicima u štrajku utvrditi i odgovarajuća materijalna davanja.

Član 49

Potpisnici ovog kolektivnog ugovora su saglasni da poslodavac za period štrajka uplaćuje doprinos svim zaposlenim u visini utvrđenoj propisima o socijalnom osiguranju.

XIII ZAKLJUČIVANJE I SPROVOĐENJE UGOVORA

Član 50

Ovaj kolektivni ugovor se smatra zaključenim kada ga u istovjetnom tekstu prihvate i potpišu ovlašćena lica organa subjekata potpisnika.

Član 51

Sprovođenje ovog kolektivnog ugovora prate ugovorne strane.

Potpisnici ovog Kolektivnog ugovora su saglasni da obrazuju Odbor za praćenje, primjenu i tumačenje odredaba ovog kolektivnog ugovora (u daljem tekstu: Odbor).

U Odbor iz stava 2 ovog člana ugovorne strane biraju po tri člana.

Mandat članova Odbora traje dvije godine, računajući od dana izbora.

Ugovorne strane će, u roku od 15 dana po objavljivanju ovog kolektivnog ugovora, odrediti svoje predstavnike u odnosni odbor.

Član 52

Odbor postupa po zahtjevu bilo koje ugovorne strane, a njegovi stavovi imaju obaveznu snagu.

Način rada Odbora utvrđuje se poslovníkom o radu, koji saglasno donose njegovi članovi u roku od 30 dana po objavljivanju ovog kolektivnog ugovora.

XIV ZAVRŠNE ODREDBE

Član 53

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Ovaj kolektivni ugovor može prestati sporazumom potpisnika ili otkazom.

U slučaju otkaza, kolektivni ugovor se primjenjuje najduže šest mjeseci od dana podnošenja otkaza, s tim što su učesnici dužni da postupak pregovaranja započnu najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja otkaza.

Po isteku roka iz stava 3 ovog člana, kolektivni ugovor prestaje da važi, ako se učesnici kolektivnog ugovora drugačije ne sporazumiju.

Član 54

Svaka od ugovornih strana može zahtijevati izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora.

Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vrše se na način i po postupku po kojem je zaključen, u skladu sa aktima potpisnika.

Član 55

Kolektivni ugovori kod poslodavca usaglasiće se sa ovim kolektivnim ugovorom u roku od 2 (dva) mjeseca od dana stupanja na snagu granskog kolektivnog ugovora.

Član 56

Ovaj kolektivni ugovor objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Član 57

Danom stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaju da važe Granski kolektivni ugovor za informativnu djelatnost ("Službeni list RCG", broj 43/97) i Granski kolektivni ugovor grafičke i izdavačke djelatnosti ("Službeni list RCG", broj 14/98).

Član 58

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Ovaj Ugovor zaključen je dana 25. novembra 2004. godine

Broj: 12

Podgorica, 1. decembra 2004. godine

SINDIKAT INFORMATIVNE,

GRAFIČKE I IZDAVAČKE

DJELATNOSTI CG

Predsjednik,

Jovaš Stanišić, dipl. novinar, s.r.

ODBOR UDRUŽENJA
ŠUMARSTVA DRVNE
INDUSTRIJE, CELULOZE I
PAPIRA, GRAFIČKE I
IZDAVAČKE DJELATNOSTI
Ovlašćeni predstavnik,
Rajko Mijušković, dipl. ecc, s.r.